

Dragica Potočnjak

Vse lepo in prav

Nominacija za Grumovo nagrado 2006

Osebe:

DR. BERNARD – 55 let

FILIP – 23 let

KLARA – 32 let

Psihiatrična ordinacija. Zgodaj zvečer. Prostor je elegantno hladen. Miza, dva stola, v levem kotu manjša steklena omara. Na levi vrata v sprejemno pisarno, na desni v kopalnico. Na mizi, kjer sicer vlada popoln red, je na desni strani še srednje velik namizni plastični okvir za fotografije, na levi pa naprava za projiciranje – grafoskop. Na steni nad mizo visi precej velika fotografija mladega para iz konca petdesetih let. Moški v temni obleki s kravato, ženska si je prek slovesne obleke nadela lisico. Če natančneje pogledamo, ugotovimo, da je fotografija v spodnjem delu natrgana, kot bi nekdo, še preden je bila fotografija povečana, odtrgal njen spodnji del.

Opombi k besedilu

Poševnica (/) označuje trenutek vdora v prekrivajočem se dialogu osebe, ki govori.

Tri pike (...) označujejo trenutek vdora druge osebe v dialog prve.

1. prizor

(Dr. Bernard sedi za pisalno mizo, v rokah ima fotografijo. Dvigne pogled in spravi fotografijo v mizni predal prav v trenutku, ko vstopi medicinska sestra Klara, sicer privatno oblečena. Klara je urejena in privlačna mlada ženska, obleka neprisiljeno poudarja njene obline. Slog Dr. Bernarda je elegantno rafiniran, skoraj pretirana blaziranost je značilna tudi za njegov nastop.)

KLARA *(po pavzi)*: Gospod doktor.

DR. BERNARD: Sem vam rekel, da nimam časa.

KLARA: Prosim.

DR. BERNARD: Ne. Za to so drugi zdravniki, Klara.

KLARA: Ni globoko.

DR. BERNARD: Kje pa! Sicer sva se pa dogovorila, da odstranite to/ to ...

KLARA: Paciente pomirja.

DR. BERNARD: Lepši dokaz za to bi res težko našli.

KLARA: Cvetje imam rada in v sprejemnici ne moti nikogar.

DR. BERNARD: Vse nadaljnje razlage lahko prihranite zase.

(Sestra Klara si vtakne prst v ušesa. Zastoka od bolečine.)

KLARA: Boli me. Zelo.

DR. BERNARD: K specialistu pojdite.

KLARA: Ja, in naj mu rečem, da imam mačico v ušesu?

DR. BERNARD *(z nasmehom)*: Resnica boli.

KLARA: Zelo.

DR. BERNARD: Čudno, kaj?

KLARA: Ne bodi trdosrčen, Bernard. Pomagaj mi!

DR. BERNARD: Če se ne motim, sva se dogovorila, da se bova vikala.

KLARA *(po pavzi)*: Oprostite. Ne morem k specialistu, ker/ nerodno mi je. Prosim, če vsaj pogledate.

(Tišina.)

DR. BERNARD: Ampak na hitro!

(Klara sede na stol za paciente. Bernard stopi do omare.)

KLARA: Z desno sem pisala, v levi pa/. Ne vem/, bila je mehka in/ verjetno sem, nezavedno sem ...

DR. BERNARD: Ali pa kar "nezavestno"!

KLARA: Podzavestno, no/, kakor koli/. Šla sem po vratu navzgor, prišla do ušesa in/. In naenkrat!

(Bernard vehementno išče, loputa z vrati omare.)

DR. BERNARD: Bojim se, da nimam najbolj primernih instrumentov za takšno "operacijo".

(Ji pokaže injekcijsko iglo, Klara vstane in se sesede nazaj na stol.)

Tole je edino, kar premoremo. Niti ene pincete ...

KLARA: Saj smo jo imeli. Pri meni v omari je ena. Ampak/ oprostite, vrti se mi.

DR. BERNARD: Razumem, bom sam.

(Odide v sosednji prostor. Klara obsedi na stolu. Tišina, potem.)

KLARA: Ko sem jo hotela spraviti ven, je še globlje zlezla noter/ in/.

DR. BERNARD *(iz sosednjega prostora)*: Kot da ste cvetličarna, ne pa pisarna. In kakšen nered imate!

KLARA: Nered? Ne. Si/ ste našli? Na tretji polici/, mislim, zgoraj. Je?

DR. BERNARD: Ni.

KLARA *(leze s stola)*: Pa mora bit.

DR. BERNARD: Ni je, sem rekel!

KLARA: Mogoče sem se zmotila. Mogoče je spodaj. Bom jaz/.

(Klara se nameni k vratom, ko se obrne, stopi k mizi. Vzame okvir s fotografijo z mize in ga vrže v koš.)

DR. BERNARD: Ne, saj bom našel! Imate pa res vse, česar ni treba.

(Klara odpre mizni predal. Presenečena obstane.)

KLARA: Ne, ne, ni zgoraj, spodaj mora bit.

DR. BERNARD: Če ne veste, kje je kaj, potem ni čudno, da si vtikate stvari, kamor ni treba.

KLARA *(vzame v roke fotografijo, spregovori tišje, zase)*: Jaz vtikam?

Ti/. *(Glasneje, Bernardu.)* Ja, to pa res, nos vtikam v ušesa, mislim/ Po nesreči sem, res/. Ojoj, kako to boli. Boli me.

DR. BERNARD: Ja, saj bom kmalu/. *(Čez čas.)* No, končno, na zgornji polici je!

(Klara hitro zapre mizni predal in že sede na stol, vmes še hitro zloži fotografijo in jo vtakne v žep. Bernard prihaja v sobo.)

To pokopališče rož boste jutri odstranili!

KLARA: Ponavadi imam samo majhen šopek, ampak ta fant/. Pride, pusti rože na mizi in gre. Že četrti dan isto. Kam naj jih dam?

(Bernard vstopi z daljšo pinceto v roki.)

DR. BERNARD: Domov jih nesite.

(Klara nekaj zamomlja, Bernard se skloni nad njo.)

Bi moral bit ljubosumen, Klara?

KLARA: Ja, mogoče. Zanimivo bi bilo.

DR. BERNARD: Na paciente?

KLARA: Ni pacient.

DR. BERNARD: Ni? Rekli ste, da ...

KLARA: Ne vem, ni tipičen ...

DR. BERNARD: Kakšen pa je tipičen pacient? Naslonite glavo semle. Iztegnite vrat. Kaj je zdaj? Hočete ali nočete? Glavo sem, sem rekel.
(*Bernard prime Klarino glavo in jo namesti v položaj, ki je najprimernejši za poseg.*)

Čisto trdi ste. Sprostite se, Klara, saj bo vse v redu.

(*Bernard pozorno pregleduje uho.*)

KLARA: Kaj, ko bi vseeno šla k specialistu?

DR. BERNARD: Ne, saj bo šlo. Samo pri miru bodite, ker je lahko tudi malce nevarno, res, ampak s tole pinceto ...

KLARA: Bo šlo?

(*Klara pogumno premaguje bolečino.*)

DR. BERNARD: Bo. (*Čez čas*): Če ni pacient, je pa/?

KLARA: Saj je lep, ampak/.

DR. BERNARD: Pri miru bodite.

KLARA: Ampak premlad zame.

DR. BERNARD: Mlad je?

(*Klara se zvije od bolečine.*)

Pri miru, sem rekel.

KLARA: Saj sem samo malo ...

DR. BERNARD: Nedisciplinirana!

KLARA: Če mi pa šumi.

DR. BERNARD: To je normalno.

(*Klara nenadoma predirno zavpije.*)

Ne, to pa ne. To je pa preveč.

KLARA: Oprosti. Saj bo. Bo.

(*Klara spet nasloni glavo.*)

DR. BERNARD: Ampak najprej se morate umirit.

KLARA: Sem se že. Sem že.

DR. BERNARD: To pač boli. Rekel sem vam, da bo. Tudi pri specialistu bi bolelo. Če je mačica v ušesu, potem ...

KLARA: Potem?

DR. BERNARD: Jo moramo spraviti ven!

KLARA: Ja.

DR. BERNARD: Kar gre noter, mora tudi ven. Tako ali tako.

KLARA: Ne!

DR. BERNARD: Kaj ne?

KLARA: Ne, ne več. Bernard! Prosim, ne.

DR. BERNARD: Umiri se. Hočeš injekcijo?

KLARA: Ne!

(*Klara se ga oklene.*)

DR. BERNARD: Pusti me.

KLARA: Boli me, Bernard, ne veš, kako to boli!

DR. BERNARD: Nehaj, skoraj sem jo že imel, spolzka je.

KLARA: Zelo si prijazen, ampak ...

DR. BERNARD: Še malo zdrži, no. Še enkrat bom poskusil in če ne bo šlo/. Saj veš, da te nočem poškodovat.

KLARA: Si me že. Na vse načine si me!

DR. BERNARD: Kaj spet?

(Telefon kratko zazvoni, ne zmenita se zanj.)

KLARA: Ti hočeš, da me boli!

DR. BERNARD: Klara, nehaj.

KLARA: To delaš, zadajaš ljudem bolečine. In to namenoma, ja, namenoma!

DR. BERNARD: Ne spet, prosim.

KLARA: V glavi mi šumi, vrti se mi/. Kaj si mi naredil?!

DR. BERNARD: Nič ti še nisem/. Pa tudi sama si hotela, da ...

KLARA: Ja, ampak ti me prav mučiš!

DR. BERNARD: Klara!

KLARA: Ne več! Nočem več.

DR. BERNARD: Prav! Poklical bom taksi, ki te bo odpeljal naravnost k specialistu.

KLARA: Ja, če greš z mano in mu razložiš!

DR. BERNARD: Dobro veš, da nimam časa. Že zdaj bi moral bit ...

KLARA: Kje? Kje?

DR. BERNARD: Ni tvoja stvar.

KLARA: To je to! Nikdar mi nisi stal ob strani, nikdar nisi bil odkrit z mano!

DR. BERNARD: Če misliš, da boš takole govorila z mano, se motiš.

KLARA: Saj sploh nisva nikdar govorila!

DR. BERNARD: Ne bom te poslušal!

KLARA: Pa me boš!

DR. BERNARD: Si spet začela?

KLARA: Klasika, klasika! Ko ne veš, kaj bi rekel, je pa to/. Ja, mogoče sem nora. Mogoče mi mačica pritiska na kakšen živec in sem res ...?!

DR. BERNARD: Pa še to ni opravičilo za tako nesramno obnašanje.

KLARA: Kaj pa tebe pritiska v glavo, da to počneš?

DR. BERNARD: Kaj počnem? Sama si hotela, da ...

KLARA: Dvoličnež! Vsa leta, odkar te poznam, si ...

DR. BERNARD: Veš, kaj?! Prosila si me, naj ti pomagam, skoraj prisilila si me/. Zato, da zdaj poslušam tvoje obtožbe?! Moral bi se spomnit, pa sem spet nasedel. Saj je bilo vedno tako. Kar nekaj! Kot zdaj. Ne veš,

kaj govoriš, ker sploh ne veš, kaj hočeš. Se zavedaš, da si popolnoma neracionalna?!

(Očitno je, da se Klarina bolečina z vpitjem še potencira, vendar se ne zdržuje.)

KLARA: Ne neracionalna, neumna kot noč, navadna kura zmešana sem, to reci, to znaš!

DR. BERNARD: Nima smisla. Prosim te, da greš in da lepo pozabiva vse skupaj.

KLARA: To delaš, ja, saj to je tvoj princip, zaserješ, potem pa naj lepo pozabimo vse skupaj. Vse, kar je bilo, je nič, ker se v resnici, ampak zate, samo zate/, ni zgodilo. Nič? Nikdar nič. Tudi med nama ni bilo nič?!

DR. BERNARD: Sama histerija in agresija! Noben argument/, nič pameti, to udriha kar povprek, levo desno, sem in tja, kamor pač pade.

KLARA: Pokvarjenec, pokvarjenec!

DR. BERNARD *(jo zgrabi)*: Ne dovolim, slišiš, ne dovolim ...!

KLARA: Agresija? Kdo je zdaj agresiven? *(Po pavzi.)* Udari, daj, se mi še premalo vrti.

(Bernard vrže Klaro nazaj na stol, da se sesede. Tišina, potem.)

DR. BERNARD: Sestra Klara, menim, da ste prestopili vse meje dostojnosti, razumel bom, če ne boste prišli v službo. Pripravljen sem sprejeti vašo odpoved.

KLARA: Ne! Daj mi to ven, če ne si bom sama!

DR. BERNARD: Zaželeno je, da ste v odpovednem roku na bolniški.

KLARA: Ne!

DR. BERNARD: Ja! In nehaj se dret name, ker te bom res. Tako te bom, da se boš po kosih okrog pobirala! Si slišala, si me razumela? Dobro veš, da poznam načine!/
KLARA: Pa še kako, vem! Ampak jaz tudi. Zelo boš presenečen, ko boš odkril, česa vse si me naučil.

DR. BERNARD: Če bi te res, se ne bi takole obnašala! Če imaš težave z živci, povej, je treba kaj naredit, ne pa takole. To ne pelje nikamor! Če ne drugega, lahko koga spraviš v zadrego.

KLARA: V zadrego? Tebe? Bernard, ti si res/, ti si/ mojster, pravi mojster sprenevedanja si. Jaz idiot/, res sem bila/. To je grozno, to, kar počneš, je grozno.

(Klara se potegne vase, da bi skrila jok, ki jo trga. Bernard gre medtem do omare, iz katere vzame tablete. Stopi nazaj h Klari, jo s prisiljeno mehko vpraša.)

DR. BERNARD: Ne smeš si več dovolit tega. Boš tableto? Lahko ti dam tudi injekcijo.

KLARA (*počasi dvigne glavo*): Tebe bom, tako kot si ti mene!/ Požrla te bom!

DR. BERNARD (*ji ponudi tablete, z nasmeškom*): Potrebovala jih boš.

KLARA (*odrine Bernardovo roko, da tablete padejo*): Da jih ne boš ti!

DR. BERNARD (*pobere škatlico in jo da v žep*): Rekel si bom, da si v šoku.

KLARA: Saj sem, zaradi tebe!

(*Klara se počasi dviguje, vidi se, da se ji vrti.*)

DR. BERNARD: V ušesu je organ za ravnotežje. Malce se ti bo še vrtelo.

Vzemi tableto za spanje in pojdi jutri zjutraj lepo k specialistu.

KLARA: Kako mi zvonil/, vse se mi/

(*Telefon spet zvonil.*)

DR. BERNARD: Telefon je.

(*Bernard dvigne slušalko, vendar v tistem trenutku neha zvoniti.*)

KLARA: Telefon?

DR. BERNARD: Spremil vas bom. Spodaj bova poklicala taksi.

KLARA: Bom sama.

DR. BERNARD: S tabo grem.

(*Bernard ponudi Klari roko, ki je Klara ne sprejme. Na vratih zastaneta.*)

KLARA: Zakaj to delaš?

DR. BERNARD: Kaj?

KLARA: Nikdar si ne bi mislila, da bi ti ...

DR. BERNARD: Kaj? Ne razumem. Kaj?

KLARA: Nič.

DR. BERNARD: Ne, nekaj si hotela ...

KLARA: Nič. Hvala za vse, gospod doktor.

DR. BERNARD: Ni kaj.

(*Izgineta skozi vrata, iz sosednjega prostora slišimo.*)

KLARA: Kot da bi bila noseča ...

DR. BERNARD: Noseča?(*Po pavzi.*) Si bila kdaj ...?

KLARA: S tabo? (*Smeh.*) Te zanima, če sem bila kdaj noseča s tabo? O, ne morem se smejat. Slabo mi bo ...

DR. BERNARD: Ja. Počasi, saj greva počasi.

KLARA: Se ti ne mudi več?

DR. BERNARD: Se mi, ampak ...

2. prizor

(Kmalu zatem. V prostor vstopi preprosto oblečen mladenič, Filip. Na hitro se razgleda naokrog, se ustavi pred fotografijo na steni in jo dolgo gleda. Morda tudi nekaj mrmra zase. Seže v žep, nekaj potegne iz njega, pogleda in se približa fotografiji. Ne vidi se, kaj natančno počne, ker nam obrača hrbet. Čez čas se ozre in začne brskati po Bernardovih stvareh, vzame ključe iz miznega predala, pretipa njegov suknjič in iz njega vzame mobilni telefon. Oboje stlači v svoj žep. Iz telefonske slušalke na mizi vzame baterijo. Ustavi se ob grafoskopu, prisluhne in se hitro skriva za vrati sprejemnice. Vstopi Dr. Bernard, utrujeno pospravlja svoje stvari, ugotovi, da ni ključev v miznem predalu, mrzlično išče. Stopi v kopalnico, sliši se, da premetava stvari, išče. Medtem se Filip na skrivaj izmuzne v sprejemno pisarno. Od tam se kmalu zasliši hrup, vrata, ki se odprejo in zaprejo. Dr. Bernard stopi pogledat, v tistem trenutku se med vrati ordinacije pojavi Filip. Dr. Bernard ne skriva presenečenja, Filip deluje precej zmedeno.)

FILIP: Koliko je ura? Imate uro?

DR. BERNARD: Prosim?

FILIP: Ura.

DR. BERNARD: Šest je. Že?!

FILIP: Ura, ko levi tulijo.

DR. BERNARD: Volkovi.

FILIP: Kaj?

DR. BERNARD: Levi rjovejo, volkovi pa tulijo.

FILIP: Dojenčki jočejo, novorojenčki, sem bral, to je ta ura.

DR. BERNARD: Zanimivo. Žal mi je. Za danes sem končal.

FILIP: Jočejo, ker pogrešajo.

DR. BERNARD: Oprostite, neznansko se mi mudi.

FILIP: Ko pogrešaš, si nesrečen.

DR. BERNARD: Dokler ne najdeš, ja!

(Bernard mrzlično išče dalje.)

FILIP: Jaz pogrešam, tudi ko najdem.

DR. BERNARD: Zanimivo.

FILIP: Se vam zdi?

DR. BERNARD: Ja. *(Po pavzi.)* Se slabo počutite?

FILIP: Niti ne.

DR. BERNARD: Me veseli. Lahko se oglasite v ponedeljek. Ampak moja praksa je zasebna. Ne vem, če to veste?

FILIP: Oče bo plačal, kar mora.

DR. BERNARD: Me veseli, dal vam bom vizitko/. Kje so spet/? Pokličite sestro in se naročite/. Pa kje so vizitke?! Samo nered mi dela ta ženska. (Najde vizitke.)

Izvolite.

(Filip sede in se poglobi v vsebino vizitke.)

Pokličite in se naročite. Vesel bom.

FILIP: S praznimi besedami se ne da potešit žeje.

DR. BERNARD: Lucidno, ni kaj. Ampak/ naročil bom taksi! In/. Ja!

(Filip mu poda slušalko.)

O, hvala.

FILIP: Moral sem.

(Dr. Bernard odtipka številke. Vzporeden dialog, Filip govori nekako vase.)

DR. BERNARD: Kaj je zdaj? Halo, halo! Se bo kdo oglasil?

FILIP: Verjetno ni prav.

DR. BERNARD: Je. Signala ni.

FILIP: Naenkrat se ti zdi, da je vse velika pomota/.

DR. BERNARD (še enkrat odtipka številko): Ne ni, številka je prava. In prav takrat, ko se človeku najbolj mudi/!

FILIP: Vse, kar si mislil, naredil, na kar si prisegal/.

DR. BERNARD: Kaj je zdaj to? Prekleta!

FILIP: Nič ni tako, kot bi moralo bit. Pomislite kdaj na to?

DR. BERNARD: Ja, ampak zdajle res nimam časa.

FILIP: Pa si ga vzemite!

DR. BERNARD: Ne zdaj. Kaj pa /?

(Dr. Bernard odvihra v sosednji prostor. Se vrne s slušalko.)

Tudi ta ne dela! To je res noro. Mobilnega telefona pa tudi ne najdem!

(Bernard išče po mizi, po žepih.)

FILIP: Naključij ni in omahovanje se ne izplača.

DR. BERNARD: Kaj pa, če bi bili malo tiho?

FILIP: Mislite, da bi vam to pomagalo?

DR. BERNARD: Morda.

FILIP: Bit odkrit nima nikakršne zveze z bit odkrit.

DR. BERNARD: Bravo! Odlično, res!

(Bernard najde okvir s fotografijo mlade ženske v košu za smeti, ga postavi na mizo.)

Prekleta! Ampak vsaj mobilni/.

(Bernard odide v kopalnico, išče, govori. Filip drži slušalko v roki.)

In ključ! Ključ! Noro, ampak je res noro, da/. Razmislit moram. Ne smem se preneglit.

FILIP: Misli, ki nadzorujejo mojo tukajšnjo prisotnost, so le prispodoba virtualne resničnosti, ki sem jo imel ničkolikokrat v mislih.

DR. BERNARD (*se vrne*): Ko bi šlo samo za misli!

FILIP: Ja, ko se nekje znajdeš, ugotoviš, da se več ne znajdeš.

DR. BERNARD: Natančno tako! (*Po pavzi.*) Vse ima. In kaj namerava? (*Še enkrat poskusi, če je mizni predal odprt.*)

Vrat ji bom zavil!

FILIP: S čim?

DR. BERNARD: Tako se reče. Ker sem jezen. Jezen sem.

FILIP: Kaj pa na moške?

DR. BERNARD: Kaj na moške ...?

FILIP: ... Ste tudi jezni? Na otroke pa še bolj?

DR. BERNARD: Kakšne otroke, kaj čvekate, od kod vam to o otrocih?

FILIP: Jaz sem otrok ...

DR. BERNARD: Odrasel otrok, ja! Dajte to iz rok! A morate to počet?

FILIP: Kaj?

(*Bernard mu vzame slušalko.*)

DR. BERNARD: Kar ni treba!

FILIP: Ko iščeš odgovor, izgubljaš smisel.

DR. BERNARD (*se zadrži s pogledom*): Bravo! Ste že bili kdaj pri meni?

FILIP: Ne še.

DR. BERNARD: Ne, seveda ne.

FILIP: Vsaka stvar ima svoj čas. Časa pa nimamo. Zato tudi lažje pogrešamo kakšno stvar. Se pač navadimo, tudi brez otrok.

(*Bernard zamahne nad Filipom in spet odvihra v sprejemno pisarno. Filip se približa grafoskopu, ga prižge. Levo od družinske fotografije se na steni v skoraj enaki velikosti pojavi fotografija možganov v prerezu, posneta s pomočjo magnetne resonance.*)

DR. BERNARD (*čez čas, iz sprejemnice*): Ste kaj rekli?

(*Filip pritiska na gumb, fotografije različnih prerezov možganov se izmenjujejo. Bernard se pojavi med vrati.*)

DR. BERNARD: Kaj si dovolite?!

FILIP: Projekcijo. (*Pokaže na sliko.*) Z napako – običajne težave z resničnostjo. Kje?!

DR. BERNARD: Se vidijo, če jih znaš brat!

(*Filip se umakne, Bernard ugasne grafoskop.*)

FILIP: Brat?

DR. BERNARD: Ja, ampak to ni za igrat!

(*Bernard pobere fotografije in jih odnese v omaro.*)

FILIP (*po pavzi*): Imate otroke?

DR. BERNARD: Sem vem že rekel, da ne.

FILIP: Odkritost srca je v obratnem sorazmerju z zamolčanjem.

DR. BERNARD: Ni dobro preveč filozofirat, ker lahko kdo reče, da ...

FILIP: Sem nor?

(Oba prisiljen smeh.)

DR. BERNARD: Da blebetate.

FILIP: Kot kakšna ženska.

DR. BERNARD: Natančno tako. Kot kakšna ...

FILIP: Trapasta baba zmešana!

(Smeš izzveni, potem.)

DR. BERNARD: Točno tako. Kdo bi jih razumel? Kako ste rekli, da vam je ime?

FILIP: V tem kontekstu bi lahko definirali pojem laži.

DR. BERNARD: Kaj hočete reč s tem?

FILIP: Človek odgovarja v skladu z navado svojih misli.

(Dr. Bernard pobira stvari, ki jih je prej med iskanjem razmetal, in vse natančno pospravlja, Filip sedi kot kup nesreče in se muči z razmišljanjem.)

DR. BERNARD: Kdo je pa to rekel? Je sploh kaj vašega? *(Po pavzi.)* Kaj ste pa študirali? Saj ste študirali?

(Filip ne odgovori, skloni glavo.)

Nič hudega, boste že. Čas imate/. Koliko ste stari?

FILIP: Petindvajset.

DR. BERNARD: Petindvajset? *(Po pavzi.)* Ja, škoda, da nimava časa, ampak/. Ja. *(Po pavzi.)* Nič, saj bo šlo. Prijavil bom krajo. Ne bo si upala. Nikogar drugega ni bilo, vratar naju je videl/.

FILIP: Vratar?

DR. BERNARD: Ja. Prosil ga bom, naj pokliče policijo.

FILIP: Naj jih pokliče?

DR. BERNARD: Ja, vratar je v tej stavbi noč in dan.

FILIP: Noč in dan čakam, da bi/, da bi/.

DR. BERNARD: Kaj? Prosim?

FILIP: Jaz tudi. Ne, ne.

(Filip odkima, spet pogleda v tla.)

DR. BERNARD: Ja, nisem si mislil, da se človek tako slabo počuti, če ga kdo okrade. So vas kdaj okradli?

FILIP: En človek me je okradel za vse.

DR. BERNARD: En človek za vse? Včasih se tako zdi. Potem se pa izkaže, da le ni tako hudo.

FILIP: Ampak še huje.

DR. BERNARD: Dajte no. *(Po pavzi.)* Ko boste naslednjič prišli, mi boste vse razložili. Greva.

(Filip obsedi, deluje zmedeno.)

Dvignite se, mladi mož. Danes je že vsega preveč.

FILIP *(obsedi)*: Vas kdaj boli tu notri? Stiska, tako?

DR. BERNARD: Ne. Vas pa zmeraj, ko ni treba?

(Filip prikima.)

Dal vam bom nekaj za pomiritev.

FILIP: Ni več možna.

DR. BERNARD: Je, je!. Katere pa jemljete?

FILIP: Nič ne jemljem!

DR. BERNARD: Vidim, ja, zato pa imate težave.

(Dr. Bernard seže v žep in začne odpirati škatlico s tabletami.)

V trenutku se boste bolje počutili.

FILIP: Ti jih bolj rabiš!

DR. BERNARD: No, to smo pa že slišali. Smo navajeni.

(Ponudi Filipu tabletko.)

Vzemite. Hitro in dobro delujejo. Če mi boste povedali, kaj še jemljete, vam jih bom dal s sabo.

FILIP: Se razdajaš, če se spleča. Odvisno od tega, koliko stane.

DR. BERNARD: Tole bo kar zastonj. Ker so nove. S kar se da širokim spektrom delovanja. To je tisto, kar potrebujemo, širok spekter.

FILIP *(z drugačnim glasom)*: Kaj sem ti naredil?

DR. BERNARD *(z nasmehom)*: Meni? Ne spomnim se!. Ste že bili pri meni? Sem vas vprašal, če ...

FILIP: Ne obremenjuj svoje verodostojnosti!

DR. BERNARD: Kaj pa govorite? *(Zase.)* Ali/? Da. Čigav tekst je to?

FILIP: Svojim pomanjkljivostim se je težko odreč.

DR. BERNARD: Ja, sploh pa, če misliš, da si Napoleon.

FILIP: Če govoriš več jezikov, ni nujno, da si več oseb!

DR. BERNARD *(sarkastično)*: Kje pa! Vse do trenutka, ko jih mi drugi skušamo razumeti. Katere tablete še jemljete?

FILIP: Ran ne pozdravijo.

DR. BERNARD: Pomirite se. Ni tako hudo. Nobenih ran ne vidim. Če pa so, so ...

FILIP: Možganske?!

DR. BERNARD: Nič takšnega. Oba sva malce vznemirjena. Zdaj pa lepo vzemite.

(Filip vzame tabletko.)

FILIP: Bolečina se konča, kjer se začne norost.

DR. BERNARD: Ne vem, če ni res. Ja, človek bi si moral kar zapisat, takšne govorite.

FILIP: Nisem nor, zapomni si to!

DR. BERNARD: Vi pa nikar ne hodite v ponedeljek, če mislite groziti! Popijte in greva.

FILIP: Sprehajaj tvojega psa?!

(Dr. Bernard se sunkovito obrne.)

DR. BERNARD: Prosim? Od kod/? Kako veste, da/?

(Filip izpljune tableto vanj. Dr. Bernard tišje.)

Prekleti idiot!

FILIP: Zakaj me ne poslušáš?!

DR. BERNARD: Poslušam, imam psa. Niste tega rekli?

FILIP: Rekel sem, da smrdi. Nekaj dokončno razpada.

DR. BERNARD: Nič ne smrdi.

FILIP: Ne vidiš, ne slišiš, ne vohaš. Poglej me. Čutiš kaj?

DR. BERNARD: Saj res, imate morda telefon? Sploh nisem pomislil, da/.

FILIP: Ni kupil očka.

DR. BERNARD: Čudno.

FILIP: On mi ni še nikdar nič kupil!

DR. BERNARD: Niste rekli, da ...

FILIP: Ne veš, če si slišal prav?

DR. BERNARD: Zelo se mi mudi. Čakajo me!

FILIP: Pozabil si mi izmerit vročino, poslušat srce! Nisem dovolj dober zate?!

DR. BERNARD: Ne bi rad izgubil potrpljenja! Mladi mož, okradli so me, vidite sami, da ...

FILIP: Nisem tisti, ki misliš, da sem!

DR. BERNARD: Nič ne mislim.

FILIP: Pa začni, preden bo prepozno!

DR. BERNARD: Prepozno bo samo za večerjo.

FILIP: Če te zanima, kdo od naju je nor, sva po moje oba!

DR. BERNARD: Kar se mene tiče, lahko svoje tenkočutne diagnoze zadržite tudi zase.

FILIP: Dokaži, da nisi! Povej, razloži, razpoči se! Prepozno. Ko nekdo reče, da si nor, si nor!

(Pokaže nanj, smeh.)

Nor si! Nor si, ti si ...

DR. BERNARD *(se trudi ostati miren)*: Me veseli, da se razumeva. Nor sem, nor. Vam je zdaj lažje?! Pomirite se in nehajte groziti, dobro veste, da imam pooblastila, ki jih lahko vsak trenutek uporabim. Samo pokličem, pridejo in vas odpeljejo.

FILIP (*pokaže na telefon*): Pokličí jih. (*Smeh.*) Ampak naglas!

DR. BERNARD: Bom, od vratarja. In če imate vsaj še malo pameti, boste medtem odšli. Ali pa ne. Mogoče je boljše, da ste tu. Kar počakajte, da se vrnem s policijo.

FILIP: Ne moreva stati nad istim prepadom.

DR. BERNARD: Kaj spet/? Oh ...

(Dr. Bernard zamahne z roko, se obrne na peti in že odvihra ven. Filip sede na Bernardov stol in čaka. Po daljšem času se Dr. Bernard vrne, zelo se trudi, da bi skríl razburjenje.)

FILIP: Dober dan. Kako ste kaj?

DR. BERNARD: Kako/? Ja, ugotovil sem, da imam še pol ure in/, vzal sem si čas.

(Pokaže na stol za paciente.)

Kar sedite.

FILIP: Sedim.

DR. BERNARD: Na mojem stolu, ja.

FILIP: Na vašem stolu?

DR. BERNARD: Ja, in ne bom imel nič proti, če se presedete.

FILIP: Kam?

DR. BERNARD (*pokaže stol za paciente*): Na tale stol/ za obiskovalce!

FILIP (*z galantno gesto pokaže stol za obiskovalce*): Kar/. Izvolite in začnite. Nimava veliko časa, zato kar začnite.

DR. BERNARD: Oprostite, ampak/.

FILIP: Kaj vas muči?

DR. BERNARD: Mene?

FILIP: Ja, verjetno ste prišli, da končno urediva to stvar.

DR. BERNARD: Čakajte malo. Nisem prišel jaz, ampak vi, prišli ste ker/, pravzaprav lahko samo ugibam – zakaj ste prišli.

FILIP: Pa ugibajva skupaj.

DR. BERNARD: Težko.

FILIP: Ker vas je strah?

DR. BERNARD (*posiljen smeh*): Saj ne vem, če slišim prav.

FILIP: Za sluh boste morali drugam.

DR. BERNARD: Niste morda zamenjali vloge? Jaz sem dr. Bernard, to je moja ordinacija in/.

FILIP: Ste pogosto tako razburjeni?

DR. BERNARD: Nič nisem razburjen!

FILIP: Še hlače se vam tresejo.

DR. BERNARD: Kaj se mi?!

FILIP: Saj, ko je človek napet ...

DR. BERNARD: Nič nisem napet!

(Nekajkrat se prestopi na mestu.)

Hlače se tresejo, ko se premikamo. Kako se pišete? Niti predstavili se niste.

FILIP: Slaba uganka.

DR. BERNARD: In še slabša šala! Tudi če vzameva vse skupaj kot igro, ne morete zanikat, da ste vi prišli k meni.

FILIP: A zato "vi" stojite med vrati?

DR. BERNARD: Ja, kot sem rekel. Na poti ven sem nenadoma ugotovil, da imam še pol ure in/. Človek mora znat ločevati pomembno od nepomembnega. S Klaro se bom pogovoril, gre za malenkost, pravzaprav za droben nesporazum, ki/. Ampak to zdaj ni pomembno. Kot tudi ni pomembno, kdo sedi na katerem stolu, kajne? Pomembno je, da sva tu.

(Mu poda roko v pozdrav.)

Dr. Bernard.

(Filip ignorira ponujeno roko.)

Zdi se mi, da se še nisva srečala, vendar ...

FILIP: Vas na nekoga spominjam.

DR. BERNARD: Ne, nikakor/, hotel sem samo reč ...

FILIP: Da vam je nerodno.

DR. BERNARD: Vidim, da se radi šalite.

FILIP: Petindvajset let?

DR. BERNARD: Petindvajset let?

FILIP: Ja. Kako bi to razložili?

DR. BERNARD: Ne vem, kaj sploh/?

FILIP: Kar koli. Vse bo dobrodošlo.

DR. BERNARD: Mladi mož, na ta način se ne moreva pogovarjat!

FILIP: Res je. Vam je slabo?

DR. BERNARD: Od kod pa to?

FILIP: Slabo izgledate.

DR. BERNARD: Zdaj me pa poslušajte, ker govorim zelo resno. Ne vem, za kakšen nesporazum gre, ampak če se bova še naprej takole zapletala, se lahko zgodi marsikaj. Marsikaj. Kot vidite, sem močnejši, ampak najmanj, kar bi hotel, je, da bi na vas preizkušal svoje moči.

FILIP: Saj jih že, in to ves čas!

DR. BERNARD: Vse lepo in prav ampak/ zakaj bi se morali drug drugega bati?

FILIP: Ker je, kot ste rekli, lahko kdo oborožen.

DR. BERNARD: Oborožen?

FILIP: Z resnico.

DR. BERNARD (*smeh olajšanja*): Ja, to je pa zagotovo najboljše orožje.

(*Mehkeje.*) Ampak saj se ne greva, kdo bo koga ali kdo je pametnejši in/, ne vem, kaj še bi se sploh lahko/. Kot veste, sem tu zato, da ljudem pomagam.

FILIP: Zdaj pa veste še to, kako se počuti človek, ko pride k vam na obisk. Tako imenovani "obiskovalec". Mogoče vam bo kdaj v pomoč.

(*Filip vstane in sede na stol za paciente. Bernard je seveda presenečen.*)

DR. BERNARD: Neverjetni ste! Vem, da je težko prit in govorit o sebi, ampak zato še ni treba/. Ko ste prišli, sem ravno odhajal, prosil sem vas, da pridete drugič/. Ampak/. No, zdaj sva tu in najbolj pomembno je, da se razumeva.

FILIP: Ne razumeva niti, kaj bi bilo treba razumet.

DR. BERNARD: Če mi boste kaj zaupali, bom verjetno razumel.

FILIP: Kaj naj z resnico, če ji odrekamo legitimnost?

DR. BERNARD: Filozofijo, ne/, socilogijo ste študirali?

FILIP (*se potegne za ušesa in se zastrmi v tla*): Ko si nervozen, se potegni za ušesa, je rekla, mama.

DR. BERNARD: Mama?

FILIP: Bila je pravična in lepa.

DR. BERNARD: Vse naše mame so ...

FILIP: Ne vse!

DR. BERNARD: Ne vse.

FILIP: Vaša že ne!

DR. BERNARD: Prosim?

(*Filip pokaže na fotografijo za Bernardovim hrbtom.*)

FILIP: Sem hotel reči – je. Če je to vaša/?

(*Bernard se tudi ozre na fotografijo.*)

DR. BERNARD: Mati? Prav ste ugabili.

FILIP: In oče.

(*Bernard prikima.*)

Srečna/.

DR. BERNARD: Srečna? Ja, ja.

FILIP: Družina/.

DR. BERNARD: Družina? Ja. Čeprav/, ja ...

FILIP: Je tisto lisica?

DR. BERNARD: Lisica? A okrog/? Ja, ja.

FILIP: Kaj pa manjka?

DR. BERNARD: Manjka? Aja.

FILIP: Ja. En košček tam spodaj. Pretrgana je. Fotografija je ...

DR. BERNARD: Je. Redko kdo opazi.

(*Dolga tišina. Filip gleda v tla. Dr. Bernard odide v kopalnico.*)

FILIP: Jaz bi tudi.

DR. BERNARD: Kaj?

FILIP: Vodo.

(Bernard se vrne s kozarcema, enega ponudi Filipu.)

Hvala.

DR. BERNARD: Prosim.

(Filip spi na dušek, se polije. Bernard seže v žep in mu ponudi robec.)

Filip ga gleda, potem vzame robec in ga pospravi v žep.)

FILIP: Hvala.

DR. BERNARD *(začuden)*: Se ne boste obrisali? No, ja /.

(Bernard sede na svoj stol in budno opazuje Filipa.)

Ni dobro, da ne marate tablet.

FILIP: Tudi zdravnikov ne maram.

DR. BERNARD: Jaz tudi ne. *(Prisiljen smeh.)* Pa le imava nekaj skupnega.

(Filip ga gleda, ne odgovori. Dolga pavza.)

Po vsem tem sva pa kar utrujena, kajne? Ja. In ne bi bilo slabo, če bi se morda malce sprostila/, preden nadaljujeva oziroma preden sploh začneva. Kaj pravite? Ja? Za oba bi bilo dobro. Ja? Bi?

FILIP *(po pavzi)*: Kadar molčim, se strinjam.

DR. BERNARD: Odlično. Obstajajo tehnike, s katerimi ...

FILIP: Me boš odvadil močit posteljo?

DR. BERNARD: Saj ne delate tega.

FILIP: Nič ni gotovo.

DR. BERNARD: In nikdar ni takšno, kot se zdi, ja. Torej ste za? Bova poskusila? Gre samo za poskus, vendar mi morate zaupat. Verjet morate, da vam hočem pomagat. Mi verjamete?

FILIP *(po pavzi)*: Ko ne moreš povedat, kar bi hotel, moraš verjet.

DR. BERNARD: Odlično! Natančno tako. Tu gre prav za to, da se sprostite in potem lažje spregovorite.

FILIP: Ampak oba!

DR. BERNARD: Jasno. Jaz bom sicer govoril, ampak počel bom enako kot vi. Morda se bom kaj sprehodil, ampak jaz to prakticiram že vrsto let. Ne odpirajte oči. Še posebej zdaj na začetku je lahko škodljivo/, mislim prvič, ko še ne veste/. Ko pogledate, je konec in potem je treba vse skupaj ponovit.

(Filip že miži.)

Preveč govorim, ja. Ja, nič, udobno se bova namestila in/. Slecite suknjič in ga odložite na mizo. *(Po pavzi.)* Slecite suknjič, ker se boste bolj udobno počutili. Telo bo lažje dihalo.

(Filip odkima. Bernard premaguje nestrpnost.)

Ga bova pa morda pozneje. Nasloniva se, roke položiva na kolena. Počasi in globoko vdihniva in izdihniva. Tako. Še. Oči imate zaprte. Dihajte. Samo enakomerno in globoko dihajte. Ni treba gledat, ni treba mislit.

(Bernard budno opazuje Filipa, medtem ko govori, se mu počasi približuje.)

Prepusitate se mojim besedam in vse se bo zgodilo samo od sebe. – Sprehajate se, v gozdu ste, listje šumi, opazujete drevesa, grmovje, poslušate ptičje petje, pridete do jase, sonce sije/. Oči imate zaprte, prijetno utrujeni ste, vse bolj omotični postajate, premaguje vas spanec, vroče je, zelo je vroče, zato se zleknete, še prej pa slečete suknjič. Storiva to, kar počasi, nikamor se ne mudi, počasi, vroče je, pomagal vam bom. *(V trenutku, ko se Dr. Bernard dotakne Filipovih žepov, se ta dvigne in silovito zamahne z roko, da se Dr. Bernard opoteče.)*

FILIP: Lisica!

DR. BERNARD: Kaj?!

FILIP: Neslišno se mi je priplazila za hrbet/.

DR. BERNARD: Mogoče vas je hotela samo povohat?

FILIP: Ne. Tatica! Greva še enkrat.

DR. BERNARD: Ne, nima smisla, sem vam rekel, da ...

FILIP: Sami določamo smisel!

DR. BERNARD: Kar mislite si!

FILIP: Še enkrat.

(Filip za hip zapre oči in jih takoj spet odpre, šepeta.)

Ampak kaj, če se vrne?

(Pokaže na stol za paciente.)

Na drugo jaso grem!

DR. BERNARD: Ne bo je več.

FILIP: Bo, bo. Zdaj se ji je začelo že svitat.

DR. BERNARD: Lahko se dogovoriva – menda je to res – da so lisice tako pametne, da nikdar ne ponovijo iste napake.

(Filip sede na stol za paciente.)

FILIP: In vi to verjamete?

DR. BERNARD: Recimo, da je to za lisice značilno!

(Filip se spet hitro presede na stol Dr. Bernarda.)

Zakaj pa zdaj to?

FILIP: Zanima me! Rekli ste, da se ne bo vrnila na isto mesto *(Pokaže na stol Dr. Bernarda.)*, jaso mislim. *(Pokaže na stol za paciente.)* Na tisto bi pa lahko prišla, ker bi prišla tja prvič.

DR. BERNARD (*rahlo zmedeno*): Že, že/ ampak v vsakem primeru bi "vas" videla drugič.

FILIP: Ne boste me zmedli.

DR. BERNARD: Ne razumete.

FILIP: Odločilna je vaša prva trditev – lisice nikdar ne ponovijo iste napake!

DR. BERNARD: Že, ampak pozneje/. Pač ne razumete.

FILIP: Razumem!

DR. BERNARD: Ni pomembno, ne obremenjujte se.

FILIP: Na vsak način hočeš dokazat, da samo jaz delam napake, ti pa ne!

DR. BERNARD: Ne, ne. Pomirite se, res ni pomembno.

FILIP: Vsaka tolažba je laž!

DR. BERNARD: Spomin pa negotov sopotnik.

FILIP: Zanima te samo moj izvid!

DR. BERNARD: Sploh ne. Vi ste tisti, ki hočete, da/. Kako naj rečem?

Mogoče sploh nočete, da bi vam pomagal. Če mi ne zaupate, potem ...

FILIP: Tudi ona ti ni!

DR. BERNARD: Kdo?

FILIP: Kaj je sploh videla na tebi?!

DR. BERNARD: Ne vem, o kom govorite. Razložiti mi morate. Če ste prišli, ker/. Lahko, da sem kdaj naredil kakšno napako/, vsak se lahko zmoti. Povejte, marsikaj se da popraviti.

FILIP: Prepozno.

DR. BERNARD: Petindvajset let ste stari?

FILIP: Tako slabo izgledam za svoja leta?!

DR. BERNARD: Mladenič, zelo občutljiva ušesa imam, zato ...

FILIP: Jaz pa srce. Pa ne upoštevaš tega in nisi nikdar. Kaj ko bi kdaj upošteval še koga drugega razen sebe. Če bi se vprašal – kaj je narobe, sem vse naredil prav? Kaj ko bi splezal s tega svojega trona, kaj ko bi priznal, da si ga prizadel, da si ga zelo prizadel in njo, njo si/.

DR. BERNARD: Komu ste to govorili? S kom ste zdaj v resnici govorili? Poskusite se spomniti. Odmislite, da/. Poskusite odmisliti, da sva tu, da jaz stojim pred vami. Hočete, da/. Kako vam je ime? Bom rekel kar ...

FILIP: Feliks.

DR. BERNARD: Feliks ste? Zanimivo. (*Po pavzi.*) Glejte zdaj, Feliks, poskusite si predstavljati, da/. Spomnite se, komu so bile namenjene te vaše besede. Komu ste jih v resnici govorili?

FILIP: Vam.

DR. BERNARD: Meni, že, ampak mislim v resnični situaciji, ki se je zgodila ali se ni zgodila oziroma bi se lahko zgodila.

FILIP: Se je zgodila.

DR. BERNARD: Se mi je zdelo, ja. Torej odmislite zdaj mene in se poskusite spomnit. Sprašujem vas, komu so bile v resnici namenjene te vaše precej hude besede?

FILIP: Očetu.

DR. BERNARD: Očetu? Očetu? Vašemu očetu?

FILIP (*po pavzi*): Kaj, če je bil lisjak?

DR. BERNARD: Kaj? Lisjak, tisto prej?

(*Filip prikima.*)

To bova pa težko ugotovila. Ampak je zanimivo je/, ja, je/ zanimivo.

FILIP: Sezujte se.

DR. BERNARD: Kaj?

FILIP: Čevlje.

DR. BERNARD: Čevlje?

FILIP: Vaše.

DR. BERNARD: Kaj? Moje čevlje, kaj?

FILIP: Če jih potrebujem, se sprašujem.

DR. BERNARD: Vse lepo in prav, ampak/, ne potrebujete jih, saj imate svoje.

FILIP: Če česa ne vem ali ne razumem, se sprašujem. Je to normalno?

DR. BERNARD: Je.

FILIP: Ampak vprašanj je vedno več in dlje ko se sprašuješ, manj razumeš. Tudi to je normalno?

DR. BERNARD: Je, čeprav/.

FILIP: Potem je to, da je nekdo normalen, enako verjetno, kot da ni?

DR. BERNARD: Malce čudno sklepanje, ampak/, ja/.

FILIP: Zakaj potem mislite, da jaz nisem normalen?

DR. BERNARD: Kako ste pa zdaj to/? Nič nisem rekel s tem v zvezi.

Glejte, mladi mož, na ta način/, mislim, kdo je in kdo ni, ne bova prišla nikamor. Če ne drugega, je škoda časa. Zato ...

FILIP: Poskusite vi moje!

(*Filip se sezuje. Ga pogleda, po pavzi.*)

Z nogavicami ali brez?

DR. BERNARD: Hvala, res ne bi.

FILIP: Bi! Dobri čevlji so, ne tiščijo.

DR. BERNARD: Ni vsak čevelj za vsako nogo! Premajhni so.

FILIP: Preveč so shojeni, premalo bleščeči za vaš okus?

DR. BERNARD: Ne, čisto v redu čevlji so, samo/.

FILIP: Oprostite, ker si nisem mogel privoščiti boljših. Vseeno poskusite.

DR. BERNARD: Zelo ste prijazni. Ampak/. Ne smete mi zamerit, vendar/ niso po mojem okusu. Kako bi rekel/, nič skupnega nimava/, z vašimi čevlji.

FILIP: Ne morete vedet, dokler ne poskusite.

DR. BERNARD: Zakaj se sploh ukvarjam!/
 FILIP: Ker je nor, kdor ima drugega za norca.

DR. BERNARD: Zelo lepo se igrate z besedami!

FILIP: Ko se nehaš igrat, se moraš začeti zdraviti!

DR. BERNARD: Zdravi se ne zdravi! Kdo vas je poslal?!

FILIP: Slab spomin imate. In zaman se trudite, da bi združili prijetno s koristnim.

DR. BERNARD (*se trudi, da bi zvenel prepričljivo, mehko in prepričljivo*): Pomirite se, mladi mož. Zdi se mi, da vas razumem. O vsem se bova pogovorila. Vse bova rešila. Utrpeli ste hudo izgubo in/ in verjetno vas je zato nekdo poslal k meni. Je tako? Lahko tudi prikimate.

FILIP: Izbiramo med bolečino in ničem. (*Po pavzi*). Beri mi.

DR. BERNARD: Kaj?

FILIP: Kar koli. Samo naglas.

(*V nadaljevanju je videti, kot da Filip odkimava, poljubno, in kima, vendar to ni res.*)

DR. BERNARD: Je to vaša mati?

(*Filip prikima.*)

Ona je ... ? Se mi je zdelo. Vas je ona poslala k meni?

(*Na vsa Bernardova vprašanja v nadaljevanju Filip odkima.*)

Ne? Ona je/? Ni/? Nje/? Kar sami ste se odločili, da pridete?

(*Filip prikima. Dolga pavza.*)

DR. BERNARD: Razumem, zdaj vse razumem. (*Po pavzi.*) Filip?

(*Tišina, napetost, nepremično strmita drug v drugega.*)

FILIP: Filip?

DR. BERNARD: Feliks, sem hotel reč! (*Prisiljen smeh.*) Tako je namreč ime mojemu ...

FILIP: Pasjemu sinu.

DR. BERNARD: Lapsus lingue! Ni pomembno. Ni pomembno. Zdaj, mislim ta trenutek, me ...

FILIP: Psihiater sprašuje, če sem jaz stol? Jaz bi rekel, da nisem. Čeprav, mogoče pa sem/, kar nekdo misli, da nisem.

DR. BERNARD: In če pozabite, da sem psihiater?

FILIP: Še vi pozabite.

(*Filip seže v žep in potegne iz njega pomečkan šopek drobnega pomladanskega cvetja, ga hoče dati Bernardu, vendar ta vešče preigra prese- nečenje in se umakne. Filip položi šopek na mizo in se zastrmi vanj.*)

DR. BERNARD: Lepo. Jih dava v vodo? To hočete? Komu so pa name- njene? Kakšni ženski, a ne? Vaši/. Kateri? Ne boste povedali? Jih bova dala v vodo.

(Bernard vzame kozarec z mize in odide v kopalnico. Filip nepremično in brez besed strmi v šopek. Bernard se vrne s kozarcem, polnim vode. Filip strmi v rože.)

Kar sami jih postavite v kozarec. Nočete? Me slišite? Če jih boste tako dolgo gledali, bojo še oživele.

(Spet tišina. Bernard gleda na uro.)

Vse lepo in prav, ampak/. Mladi mož? Me slišite? Vem, da me slišite, ampak zelo od daleč. Halo? Ne morete se premaknit, ne skrbite, pomagaj vam bom. Jaz vam bom/. *(Po pavzi.)* Filip?

(Dr. Bernard se počasi in previdno približa Filipu. Filip se ne odziva, mirno diha in še vedno nepremično strmi v cvetje. Bernard govori zase.)

Filip? Ne bojte se. Saj verjetno se vam je že/. Se vam je že/? Katatonični krčl, temu se reče/, ne moreš igrat. Ampak če si kaj naredil Feliksu, te bom/. Te bom moral, ker to pa ni/. Žal mi je, mladenič, ampak tole res ni bilo fer. Če imaš kaj za povedat, povej, če hočeš vprašat, vprašaj, to se ne dela tako. Lep fant si, veš. Lep. Ti je kdo to povedal? Škoda, ker/, škoda, ampak/. Težave imaš. Vsi jih imamo. Iščemo, iščemo/ pa/.

(Dr. Bernard previdno seže v Filipove žepe. Išče po njih, najde še nekaj ostankov spomladanskih rožic, papirčke, nič pomembnega, vsekakor pa ne svojih ključev in telefona.)

Prekleti! Kam si dal? Ključi/? Kje imaš ključe?

(Ga trese, Filip deluje nepremičen.)

Povej! Povej, kam/? Kam? Kam si/? Ubil te bom! Prekleti/. Kako bova prišla ven? Idiot, prekleti idiot!

(Bernard išče po prostoru, premetava stvari. Išče. Potem odvihra v sosednji prostor, sprejemnico, slišimo, da tudi tam išče, premetava stvari. Se vrne, opazuje Filipa. Gre do omare, se vrne z injekcijsko iglo in ampulo v roki. Že začenja pripravljati injekcijo, ko se obrne proti sprejemnici in prisluhne. Glasno reče.)

Ja? Halo? Ja? Halo, tukaj sem! Gospod/!

(Odloži injekcijo in hitro stopi v sprejemnico. Vmes govori.)

Gospod vratar? Gospod/, ste vi? Vrtar?

(Slišimo, da govori iz sosednjega prostora. Očitno misli, da je nekdo na drugi strani vrat, na hodniku.)

Jaz sem dr. Bernard. Me slišite? Halo? Me slišite?! Jaz sem dr. Bernard/, vratar, gospod/. Preklete!

(Tišina. Potem slišimo, kako brčne v nekaj, stol se prevrne. Potem se vrne v ordinacijo. Obupan je.)

Čez dve uri ima obhod. Saj vem, vem, da pride.

(Pogleda Filipa, ki še vedno stoji v krču in strmi v rože. Bernard prime šopek in ga vrže v steno.)

Kako mi boš plačal! *(Čez čas.)* Zakaj si to/? Zakaj si tako/? Idiot! Zakaj? Kaj imaš zdaj od tega? In jaz? Kaj imava/?

(Začne pripravljati injekcijo. Filip se premakne. Bernard ga pogleda. Nastavi injekcijo, ko začne Filip počasi in z veliko težavo govoriti. Govori v dikciji štiriletnega otroka.)

FILIP: Gledam, pa spet tista barva dol visi.

DR. BERNARD: Barva visi?

FILIP: Visi. Pa še kr visi.

DR. BERNARD *(zase)*: Popolna regresija. Čeprav/. Zdaj boš odrešen. *(Filipu, glasneje.)*

Kje pa si, mislim, kje si?

FILIP: Sej veš, k se barva na vratih dol trga, pol pa k ne morem kakat, jo pa trgam.

DR. BERNARD: Na stranišču si?

FILIP: Prtiskam/, pa noče it ven, k boli.

DR. BERNARD: Ti bom pomagal.

(Bernard prime Filipa za roko. Malce počaka, nastavi injekcijo, ko Filip zamahne z roko.)

FILIP: Ne me pikat!

DR. BERNARD: Muha je bila.

FILIP: Ne, sej je mami vse pobila.

DR. BERNARD: Kako je ime mami? *(Po pavzi.)* Kje je pa očka?

FILIP: Iz vrtca ni pa noben pršou na rojstni dan, k jih skoz tepem, pa po nogah jih brcam, k mi skoz nagajajo!

DR. BERNARD: Ne smeš brcat otrok. Nič ti ne bom/. Očka ni? Počakaj zdaj. Drži to roko!

(Filip potisne Bernarda, da pade.)

FILIP: Stran! K bom še tebe prebutou! Stran! Ne se me dotikat!

DR. BERNARD: Kaj pa, če ti dam čokolado?

FILIP *(spet z odraslim glasom)*: Oporoko!

(Bernard ga strese s sebe.)

DR. BERNARD: Ves čas sem vedel/. Vedel sem, da nekaj ni v redu!

FILIP: Nisi vedel, ker nisi verjel, ker ne veš/, da boli.

DR. BERNARD: Povejte, kaj hočete. Povejte, da končava vse skupaj. Koliko/? Ampak potem se ne poznavava več. Še prej pa mi vrnite ključe in telefon!

FILIP: Vrni ti meni mene!

DR. BERNARD: Predlagam, da to storite takoj, preden se stvari dodatno zapletejo!

FILIP: Pokaži nohte! Podplate imaš čiste? In ušesa? Za zaspat, res za zaspat.

DR. BERNARD: In nehajte igrat norca, ker je skrajno neokusno. Lahko se povsem mirno dogovoriva, da/. Če mi vrnete stvari, vam zagotavljam, da se bova mirno in brez posledic razšla.

FILIP: Si me kdaj pogrešal?

DR. BERNARD: Ne vem, o čem govorite.

FILIP: Vsak dan bi se lahko zmotil in me prišel obiskat!

DR. BERNARD: Jaz nimam nič z vami. Nikdar vas še nisem srečal!

FILIP: Ker me nisi hotel!

DR. BERNARD: Ne boste me sprovcirali.

(Filip pokaže na fotografijo ženske v okvirju, ki stoji na mizi.)

FILIP: Hčerka ti pa ni podobna.

DR. BERNARD: Ni hčerka.

FILIP: Ne, ni. Otožno pozdravljam tistega, ki bi moral biti!

DR. BERNARD: To se ne bo dobro končalo. Odklenite vrata, sem rekel!

FILIP: Ko te ni, te pogrešam, ko si tu, te ne prenesem. Vse je, kot mora bit.

DR. BERNARD: Nič ni! Koliko hočete?

FILIP: Odsotnosti se ne plačuje z denarjem!

DR. BERNARD: Koliko?

FILIP: Hočem nekaj, česar očitno nimaš in nisi nikdar imel.

DR. BERNARD: Imam več, kot si mislite.

FILIP: Ker znaš mastno računat!

DR. BERNARD: Za žalitve vsekakor!

FILIP: Če bi imel, bi že dal.

DR. BERNARD: Torej bova še naprej izgubljala čas!

FILIP: Na onem svetu si ga boš moral vzeti tudi za tiste, ki jih na tem nočeš poznati!

DR. BERNARD: Nikomur nisem nič dolžan! O tem sploh ne mislim razpravljati. Na vašem mestu bi bil previden in bi upošteval le tisto, kar se da dokazati. Posledice zgrešenih obtožb se lahko izkažejo kot katastrofalne. Vendar ne bom ukrepal, če mi vrnete stvari. Izbira je vaša. Ključ in ...

FILIP: Kartoteko!

DR. BERNARD: Bojim se, da jo res imate.

FILIP: Čeprav ne veš, katero?

DR. BERNARD: Ste jo prišli zamenjati?

FILIP *(zgrabi okvir)*: Kaj je ona meni, če jaz nisem nič njej?

DR. BERNARD: Noben dogovor med nama ni več mogoč!

FILIP: Kot da je sploh kdaj bil.

DR. BERNARD (*mu ga hoče vzeti*): In ne dotikajte se mojih stvari!

FILIP: V tem usranem okvirju bi moral bit tvoj pes!

DR. BERNARD: Če si se ga samo dotaknil, ti povem, da boš obžaloval ne samo besedo, ampak misel, ki je še nisi izrekel!

(*Filip zaluča okvir v steno.*)

FILIP: Ni lepota, če se ne razbije!

(*Okvir ostane cel.*)

Ampak čistokrvna plastika.

DR. BERNARD: Poberi. Poberi! Slišiš?! Poberi, sem rekel! Slišiš?!

FILIP: Slišim, že ves čas te poslušam in ne morem verjet, da si tak idiot.

Vse podatke imaš, lahko bi se popolnoma normalno pogovarjala. Pa si me imel za norca. Samo čakaš, da jih pokličeš in me odpeljejo. Mogoče ni res? Zato sem zaklenil. Drugače me še poslušal ne bi.

DR. BERNARD: O, kako boš plačal!

FILIP: Samo še s krvjo lahko.

DR. BERNARD: Naj verjamem kar vsakemu idiotu, ki stopi čez prag?!

FILIP: "Otroci in norci zmeraj govorijo resnico!"

DR. BERNARD: Ne eno ne drugo niste!

FILIP: Sem. Vzbujam ti radovednost in odpor. Vedno ponavljajoče se isto. Zelo naporno. In dolgočasno.

DR. BERNARD: Pa menda ne pričakujete, da se vam bom zahvalil, ker me nadlegujete?

FILIP: Duša ima domišljijo. In če se senci spogledata, se lahko vsaj nasmehmeta druga drugi.

DR. BERNARD: Zelo izvirno, vključno s terminologijo. Znak modrosti je, da se človek spušča le na področja, ki jih pozna.

FILIP: Preveč časa si mi dal!

DR. BERNARD: Kot muha, kot stenica se ti zaleze!

FILIP: Včasih sem mislil, da boš prišel, če bom vse naredil prav.

DR. BERNARD: Jaz nimam nič z vami, jasno?! Je to jasno? Kako naj povem, da bo jasno?!

FILIP: Ne moreš, prehitro menjaš barve.

DR. BERNARD: Kako dolgo ste načrtovali tole?

FILIP: Spotikaš se ob svoje, ne moje stopinje! Usoda je vsota preteklih dejanj. Tudi za vedno neizkoriščenih možnosti.

DR. BERNARD: Marsikdo bi verjel, da tega ne delate pri polni zavesti.

Jaz pa vam zagotavljam, da obstajajo veliko elegantnejši načini za dokazovanje norosti.

FILIP: Nisem nor! Vse je zapisano, tudi tisto, česar nisva izkoristila kot možnost. Nisva hotela, nisva želela. Vsak ima možnost izbire. Moja usoda določa tvojo, nezamenljivo se določava.

DR. BERNARD: Kar se greste, je seveda popoln nesmisel, mladi mož. Kaj če bi po vsem tem teatru, kjer imam, nehote sicer, čast igrat glavno vlogo, vendarle uporabili vsaj kanček razuma? Nekaj ga le še morate imet. In če potrebujete zgolj usmiljenje, vam mogoče sploh ni treba igrat norosti.

FILIP: In jaz sem te čakal/. Tebe/, tega sem/? Kako sem čakal!

DR. BERNARD: Najlažje je izgubiti nadzor nad sabo. Rob, ki nas ločuje od stvarnosti, je tanek in mamljiv. Ko stopaš nanj, se ti zdi vse skupaj kot igra, in prepričan si, da boš na enak način sestopil. Pomota! Ko izgubiš občutek za stvarnost, ti ga ne povrne noben bog. Jaz to zelo dobro vem. Zato me poslušajte. Spametujte se, dokler je še čas, in mi izročite ključe.

FILIP: Odgrizni si prste, stari!

DR. BERNARD: Škoda, škoda vas je.

FILIP: Prste, ki kažejo, bi si moral odgriznit. Še prej pa trpet, trpet naglas, pred očmi! To je ključ. Ključ do srca, ki ga nimaš!

DR. BERNARD: Če zapišem, da je z vami vse v redu, in vam zagotovim, da se vam ne bo nič zgodilo, mislim, da se dejansko ...

FILIP: Odrečeš sebi, pa se ne! Poglej me. Vsaj poglej me!

DR. BERNARD: Prav, ampak to je bila moja zadnja ponudba. In ne vem, zakaj bi se sploh razburjal. Saj verjetno me niste prišli ubit. Če pa, ne morem nič proti temu. Počakal bom, počakala bova, da/. Žena me bo tako ali tako iskala, dogovorjena sva bila za večerjo. Vsak hip lahko pride gor in potem/. Kaj ni bolje, da/?

FILIP: Nimaš žene.

DR. BERNARD: Imam.

FILIP: Nimaš.

DR. BERNARD (*pokaže na okvir*): Imam!

FILIP: Lahko bi bila tvoja hči, in vsak mesec druga! To je noro, vidiš, to je noro, to!

DR. BERNARD: O tem bom odločal jaz!

FILIP: Ti – inženir duše. Oljnato kovinski obraz imaš.

DR. BERNARD: Vaš je pa ves zelen.

(Bernard gre v kopalnico, vrata pusti odprta. Filip pobere šopek.)

FILIP: Z umitimi zobki in vedno postrizenimi nohti sem molil in prosil Boga, naj ti pove, da sem priden in kako te imam rad in naj te pripelje, ker bom drugače umrl, prosil sem ga za božič, za novo leto, vsak dan

sem ga prosil, za rojstni dan, če si lahko moje darilo. Pa te ni bilo. In naenkrat sem ugotovil, da me ne marata ne ti ne on. In postal sem umazan in jezen. Zasovražil sem tebe in svet. Če ne bi mama, če ne bi mama tako na hitro/.

(Bernard se vrne s kozarcem vode, pije, potem sede. Tišina. Filip mu vrže šopek na mizo.)

FILIP: Vsaj zahvalil bi se mi lahko.

(Bernard premakne rože na skrajni rob mize.)

Če bom počakal do smrti, se boš.

(Filip sede na stol za obiskovalce, ki ga postavi daleč stran od mize. Dolga in mučna tišina.)

Lačen sem. Pet dni nisem jedel, odkar je mama/, pet dni je, odkar je/.

DR. BERNARD: Sožalje.

(Tišina.)

FILIP: Če nimaš nič drugega, ga vprašaj, koliko je ura, mi je rekla.

(Bernard vzame knjigo, lista po njej. Čez čas.)

DR. BERNARD: Kaj ko bi bili za spremembo tiho? Tako ali tako nič pametnega ...

FILIP: Ne boš je pozabil!

DR. BERNARD: Sploh ne, ker se je niti ne spomnim.

(Tišina.)

FILIP: In če sem ...?

DR. BERNARD: Mir.

(Tišina, potem.)

FILIP: Če sem res ...?

DR. BERNARD: Niste!

FILIP: Kaj boš naredil, če sem/, mislim, če bi jaz ...

DR. BERNARD: Zagotovo vem, da niste!

FILIP: Ne to.

DR. BERNARD: Oprostite, berem!

FILIP: Beri naglas.

DR. BERNARD: Ne morem, grlo me boli.

FILIP: Samo, da ne bi bral.

DR. BERNARD: Tako je.

FILIP *(po pavzi)*: Vedno sem si želel, da bi mi bral naglas.

DR. BERNARD: Jaz pa ne, in zato nimam otrok.

(Mirno pogleda Filipa.)

FILIP: Samo kot mrtvak bi bil sprejemljiv zate.

(Bernard se potopi v knjigo. Dvigne obraz, prisluhne.)

Nikogar ni.

DR. BERNARD: Saj nisem nič mislil.

FILIP: Ne, samo ves čas prisluškuješ.

DR. BERNARD: Zaman se trudite.

FILIP: In ne brez posledic. "Vem, kje me boli. Vem, da me boli *tukaj*."

Enkrat si se me že dotaknil.

DR. BERNARD: Dovolj!

FILIP: Nisi več tisti, ki si bil. Naselil sem se vate. Za vedno. "Vem, kje si se dotaknil moje roke." Za vedno vem.

DR. BERNARD: Sem rekel, da sedite! In nehajte že s tem cirkusom. Vrtar pride čez dve uri. Počakala ga bova in šla potem vsak na svojo stran. Do takrat pa mir! Jasno?!

FILIP: Kaj pa, ko neha bolet?

DR. BERNARD: Ob desetih ima prvi obhod. Če boste tiho, ga bova morda celo slišala. Malo bo začuden, ampak/.

FILIP: Ne bo.

DR. BERNARD: Ja, še najmanj dve uri ga ne bo. Ja! (*Po pavzi.*) Če vam je dolgčas, si lahko kaj zapojete. V kopalnici.

FILIP: Ne moreš vedet, če ne verjameš.

DR. BERNARD: Zdaj je pa res dovolj tega sprenevedanja! Lahko, da vam je celo prezentno, zakaj ste izbrali to pot, jaz pa si jemljem pravico do razlage, zato me natančno poslušajte. Svoje talente, če se temu sploh lahko tako reče, uporabljate zgolj kot krinko praznega obtoževanja! In to kar povprek brez najmanjših dokazov. Kaj pa, če le nisem tisti? Kaj, če se maščujete nekomu, ki sploh ni grešil? Vztrajam pri dokazih! To bi morala storit že vaša cenjena mati, pa se je sklicevala na ne vem kakšen ponos. Že takrat, sploh pa danes v času najsodobnejših testiranj, je bilo to naravnost slaboumno. Idiotsko! Vedno je delala drame. To imate po njej. Vendar vam ni treba ponavljat prav vseh njenih napak! Zakaj bi morali ljudje, ki ne ustrezajo drug drugemu, živeti skupaj, ko pa vemo, da je bolj zdravo, da ne. Si predstavljate, da bi midva živela skupaj?! (*Smeh.*) Ja, bilo bi enako zanimivo kot z vašo materjo. Lahko bi se le do konca požrla. Na srečo sva se prej razšla. Še preden je ona zanosila! In to je tisti ključni podatek, ki ga bova morala preverit. Do takrat boste pa dali lepo mir! Obžalujem, da vas ni naučila niti najbolj osnovnih manir, kot recimo, da je treba bit prijazen s tistim, ki od njega kaj pričakuješ. Potem ne bi kot lopov vdrli v mojo ordinacijo in lahko bi se povsem normalno pogovorila. Vse bi vam razložil, vse! Tako pa/ – ne! V življenju je treba znat reč – ne. Sebi in drugim. Ne, ne in ne! Ko vzameš kredit, najprej vprašaš za obresti in šele potem se

odločiš. Kaj pa mislite?! Glede na posel, ki ga opravljam, bi me že zdavnaj požrli. Plačajte te, da bi mislil namesto njih, v naslednjem trenutku pa se že začnejo pritoževati nad tabo. (*Prijateljsko.*) Svetujem vam, da ustavite to nesmiselno gonjo, preden se dokončno ne spremeni v agonijo. Lahko da ste marsikaj preživeli, vendar tudi največje trpljenje ne opravičuje agresije. Prepuščanje zgolj trenutnemu navdihu pomeni le, da človek slepo zaupa svojim instinktom, kar pa je fatalno in povzroča največje katastrofe.

FILIP (*silovito*): Si se kdaj vprašal, kaj veš o revežih, ki jim z enako napihnjeno gotovostjo, kot jo ves čas kažeš meni, predpisuješ diagnoze? Najprej bi si moral pljunit v obraz, bi si moral odrezat jezik, bi si moral izkopat oči, bi si moral pohabit roke in noge, da bi lahko naložil še njihov križ na svojega. In ko bi oba nosil nekaj postaj, šele takrat bi se lahko vprašal, kaj tvojemu jemlje težo, da je njihov toliko bolj težak! Gospod doktor pa raje dvigne nos, stisne rep med noge, svoj ubogi ožuljeni rep, sede na piedestal in s čarobno paličico predpisuje obsodbe! (*Tišina, nenadoma Bernard vstane, Filip tudi.*)

DR. BERNARD: Prekleti idiot, pankrt hudičev/, zdrobil te bom! Ti/, ti nisi otrok, ti si/, ki se mi zažira v možgane! Tako te bom nalomil, da boš za vedno pozabil, kdo si! Zdrobil te bom, ušesa ti bom spulil, jezik ...!

FILIP: Srce.

DR. BERNARD: Možgane! Do konca življenja ne prideš ven!

(*Bernard ga že skoraj zgrabi, vendar se mu Filip izmuzne in steče v sprejemno pisarno. Bernard za njim. Filip priteče v ordinacijo, zapre vrata. Bernard jih odrine. Filip steče za mizo. Bernard na drugem koncu mize.*)

FILIP: Zakaj me ne maraš?

DR. BERNARD: Zdaj se bo pa že kar vsak idiot spomnil, da sem mu kaj dolžan? Nič vam nisem dolžan, nikomur nisem nič dolžan, jasno? Je to jasno?!

FILIP: Vedno sem se igral sam.

DR. BERNARD: Kdo se pa ni?!

(*Se vrtita okrog mize.*)

FILIP: Zato vpiješ?

DR. BERNARD: Kaj?

FILIP (*pokaže na fotografijo Bernardovih staršev*): Kaj sta delala s tabo? Kaj sta ti/?

DR. BERNARD: S kakšno pravico/?!

FILIP: Saj mi je mama povedala!

DR. BERNARD: In potem jaz vpijem? Jaz vpijem?!

(Filip hoče v kopalnico, vendar ga Bernard ujame. Prerivata se, Bernard je močnejši. Filip se ne brani pretirano.)

Prekleti bebec! Možgani ti razpadajo, jaz pa vpijem?!

FILIP: Vedno bolj. Spusti me.

DR. BERNARD: Moja glasnost je tvoj problem? *(Smeh.)* Hočeš reč, da je tvoj edini problem zvišan volumen mojega glasu?! Glej me!

FILIP: Ne, ker tuliš. Spusti me. Ne bom se tepel s tabo.

(Bernard stisne Filipa ob vrata kopalnice.)

DR. BERNARD: Glej me, če ti rečem! *(Filip počasi dvigne glavo.)* Tulim? Še bolj bom. Tulil kot volk! *(Zatuli.)* Ti ni všeč? Bom pa rjovel! Poslušaj.

Poslušal me boš, če ti rečem! Prekleta pijavka/ terorist hudičev!

FILIP: Spusti me, prosim.

DR. BERNARD: Ne, zdaj me boš pa gledal in poslušal do konca! Saj si menda zato prišel, da se bova gledala in poslušala. Dvigni glavo, dvigni/. Poslušal me boš, če ti rečem! Ne moreš, ker te bolijo ušesa? Ja. Kaj pa mene boli? Si se kdaj/, si kdaj razmišljal o tem? Ne, ker si bolan, ker si/? Človek bi verjel, da ste še bolj občutljivi, da še bolj razumete/, pa ne, ker se znaš ukvarjat le s sabo. Samo s sabo, ves čas! Uživaš, da ti ni treba mislit/, da ti ni treba razmišljat o razlogih, o/. Da lahko igraš žrtev! Da se lahko pod krinko trpečega norca nemoteno zažiraš v druge. Zraven pa mirno pridigaš svojo svetohlinsko moralno. In ko iščeš resnico, jo v trenutku najdeš! Kar koli in kakor koli, za norca je vse v isti sapi sprejemljivo! Samo on lahko najde tisto, česar ni. To obvladaš, saj si prišel po tisto, česar sploh nimam. Kako perfidno – tisto, česar nimam – izgovorjeno v isti sapi z oporoko. Če ne vsebuje razodetja, je resnica gola. In tvoja je takšna. Žal mi je. Razočaral si me, zelo si me razočaral. Namesto da bi prišel kot normalen človek, da bi se predstavil, povedal, kdo si in za kaj gre, da bi šla skupaj na večerjo, pa tole, tole/. Izrodek človeških možganov!

FILIP: ... Ki je ubil tvojega Feliksa.

DR. BERNARD: Kaj?

FILIP: Razrezal sem ga. Na koščke.

DR. BERNARD: Ni res. Lažeš!

FILIP: Ne verjameš?

DR. BERNARD: Povej! Kdaj/? Si ga res? Ne. To je še zadnje orožje, s katerim me hočeš prizadet.

FILIP: Ne veš.

DR. BERNARD: Povej, kaj si naredil z mojim psom?!

FILIP: Tudi jaz – ne vem.

DR. BERNARD: Kaj si mu naredil?!

FILIP: Ne vem.

DR. BERNARD: Prekleti terorist, se boš pa spomnil!

(Bernard se vrže na Filipa in začne se pretep, v katerem Filip na koncu obleži. Tišina. Bernard ga gleda, stopi po ampulo, pripravi injekcijsko iglo in jo zabode Filipu v roko. Filip se ne brani.)

DR. BERNARD: Zdaj bo pa mir. Ne moreš se tako obnašat. Ne smeš.

FILIP: Zakaj si me zapustil?!

DR. BERNARD: Glej, to, kar je bilo/. Nič ti nisem/, nisem hotel/. Si ga res? Feliksa si?!

FILIP: Nisem.

DR. BERNARD: Idiot. Zakaj pa potem to govoriš? *(Po pavzi.)* Se boš vsaj opravičil?

(Tišina.)

Kje je ključ?

(Tišina.)

FILIP: Mi boš bral, če ti povem prav?

DR. BERNARD *(po pavzi)*: Bom. *(Z nasmehom.)* Da boš lažje zaspal. Kje je?

FILIP: Na Klarini mizi, v vazi/ z rožami.

DR. BERNARD: Hvala.

(Filip hoče sestiti Bernardu v naročje. Vendar ta vstane in vzame knjigo, jo odpre in bere.)

FILIP: Koliko je ura?

(Bernard vstane in vzame knjigo, hodi z njo sem ter tja in bere.)

“Pacienti izražajo zdravnikom pismeno in ustno številne želje, na katere pa sploh ne pričakujejo reakcije, čeprav gre npr. za odpust. Zahtevajo, naj jih pustimo ven, stokrat na dan bodo pritiskali na kljuko zaklenjenih vrat. Če jim pa nazadnje vrata odpreš, jim ne pride na misel, da bi šli ven.”

(Pogleda Filipa, ki napol zleknjen sedi ob mizi.)

FILIP *(z muko, počasi, tiho)*: Koliko je ura?

DR. BERNARD: Injekcija bo popustila čez nekaj ur. Vrata bom pustil odklenjena. Ne prihajaj več. Nimava/, nič nimava/. Žal mi je.

(Bernard zapre knjigo, jo položi na mizo in odide v sprejemno pisarno. Sliši se zvok vaze, ki pade na tla. Bernardov vzklik veselja. Potem odklepanje in odpiranje vrat. Filip se medtem z veliko težavo dvigne in odvleče do grafoskopa. Nanj položi sličico in ga naravna v smeri fotografije Bernardovih staršev na steni. Sliki se sestavita na spodnjem robu, kjer je bila fotografija nekoč odtrgana. Manjkajoči košček prikazuje manjšega otroka, fantiča, ki sedi na stolu pred staršema in gleda

stran od njiju. Tudi starša gledata vsak v svojo smer. Kot bi jih fotograf ujel v nepravem trenutku. Vrata v sosednjem prostoru se zaprejo. Med vrati se čez mnogo časa pojavi Bernard.)

Spiš? Spiš.

(Počasi se približa Filipu in ga previdno vzame v naročje. Stisne ga k sebi. Počasi zatemnitev.)

3. prizor

(Čez kakšen mesec. Bernard sedi za mizo, nekaj zapisuje in pije jutranjo kavo. Vstopi Klara v svoji privatni obleki, v rokah nosi pošto, nekaj revij in časopis. Bernard ne dvigne pogleda, Klara položi pisma in časopis na mizo. Bernard dvigne pogled.)

DR. BERNARD: Hvala. Koliko je ura?

KLARA: Trije že čakajo.

DR. BERNARD: Samo trije?

KLARA: Zaenkrat. Za podpisat imava.

(Mu predloži papirje v podpis.)

DR. BERNARD: Vi pa kar privat?

KLARA: Nisem se še preoblekla. Še tukaj spodaj.

(Bernard podpisuje.)

DR. BERNARD: Nobenega paketa danes?

KLARA: Ne. Samo priporočeno. Sem že jaz podpisala. Še tole, potem pa/

DR. BERNARD: Potem pa/? Kaj ste pa tako rezervirani?

KLARA: Saj nisem.

DR. BERNARD: Vidim, ja. In ravnotežje?

KLARA: Odlično. Kakšne kasete pa ...

DR. BERNARD: Kasete?

KLARA: Pakete, sem rekla.

DR. BERNARD: Kasete, ste rekli.

KLARA: Nisem, vem, kaj sem ...

DR. BERNARD: Torej imam prisluhe.

(Bernard zлага papirje. Klara jih vzame.)

Lahko dobim še eno kavo?

KLARA: Takoj.

(Klara že hoče oditi.)

DR. BERNARD: Opirate mojo pošto, Klara?

KLARA: Kaj vam pride na misel?

DR. BERNARD: Zakaj ste se pa potem tako zmedli?

KLARA: Nič se nisem ...

DR. BERNARD: Kje pa, najprej imam prisluhe, zdaj pa še privide. Kaj vas torej zanima v zvezi z mojo pošto?

KLARA: Nič. Ne vem, zakaj bi se morala zagovarjat, če/. Nima smisla. Res, vse to je že čisto/.

DR. BERNARD: Se strinjam. In zato dajete odpoved.

(Klara prikima.)

Kolikokrat ste jo pa že dali, Klara?

KLARA: Prinesla bom kavo, potem pa/.

DR. BERNARD: Sedite. *(Pokaže na stol za paciente.)* Sem slišal, da obiskujete tistega fanta.

(Klara ne sede.)

KLARA: Katerega?

DR. BERNARD: Ne sprenevedajte se.

KLARA: Samo enkrat sem ga ...

DR. BERNARD: Vsaj trikrat v zadnjih petih tednih.

KLARA: Ubit se je hotel.

DR. BERNARD: Značilno za take.

KLARA: Ne vem.

DR. BERNARD: Pa vam jaz še enkrat povem, čeprav sem vam že. Nehajte s tem. Nima smisla. Schizophrenia simplex je resna diagnoza. In pri fantu gre, žal, za skoraj šolski primer, z vsemi osnovnimi karakteristikami ali – če hočete – simptomi, ideoafektivne disociacije, emocionalne otopelosti, izgube ...

KLARA: Sam je. Nikogar nima.

DR. BERNARD: Kaj hočemo.

KLARA: Ja. Bom prinesla kavo.

DR. BERNARD: Prosim. Torej sva se zmenila?

KLARA: Kaj?

DR. BERNARD: Da ga boste pustili pri miru, da ga ne boste več obiskovali. Nima smisla.

KLARA: Vsekakor.

(Klara zaloputne z vrati. Bernard pregleduje pošto. Vzame časopise. Revije, dnevni časopis, vmes je tudi časopis rumenega tiska. Bernard zakliče.)

Klara, Klara!

(Potem vstane in s časopisom v roki stopi proti sprejemnici.)

Klara, tole pa ni moje.

(Obstane, razpre časopis. Prebere na prvi strani, spet bere. Očitno je zgrožen. Sede na stol za paciente. Lista po časopisu naprej, bere.)

Ne morem/, ne morem verjet.

(Vstane, naredi nekaj korakov. Spet pogleda časopis.)

Ampak kako? *(Po pavzi.)* Prekleta! Prekleta baba!

(Potem odklene mizni predal, brska po njem, išče. Zaklene predal. Hodi sem in tja, se ustavi pred vrati sprejemne pisarne in zakliče.)

Bo že ta kava? *(Čez čas.)* Klara. Klara! Klara, me slišite?

(Čaka. Odpre vrata v sprejemno pisarno.)

Klara! Klara, rad bi govoril z vami! Klara, me slišite?

(Bernard stopi v sprejemno pisarno. Slišimo, kako kliče na hodniku, korake, ki se oddaljujejo. V ordinaciji zazvoni telefon. Telefon nekajkrat zazvoni. Slišimo Klarin glas, ki govori kot telefonska tajnica.)

KLARA *(kot telefonska tajnica)*: Poklicali ste ordinacijo dr. Bernarda. Prosimo vas, da nas pokličete vsak dan od 9. do 12., ob sredah pa še od 14. do 17. Če želite, pa lahko po pisku tudi pustite sporočilo.

(Pisk. Na oni strani telefonskega kabla se oglasi Klara, v tistem trenutku vstopi Bernard.)

KLARA *(v živo, na oni strani telefona)*: Dr. Bernard, zdaj ste že verjetno odprli časopis, ki/ in našli svoje fotografije. Vso tisto packarijo! Oh, Bernard, res si/. Kako moreš to/. Vse bi si prej predstavljala, ampak, da si z otroki, Bernard, da si!/ Kako moreš? Ampak, ja/. Zdaj je vsaj jasno, vsaj razumem, zakaj/, zakaj nisi mogel./ Jaz sem pa mislila, da sem jaz, ki/.

Prav mučno je bilo, skrajno mučno. Ja. *(Po pavzi.)* To je tudi moja odpoved. Zadnja. *(Smeh.)* Si predstavljam, da me boš tožil. Upam! Se že veselim. Se vidiva na sodišču. Lepo se imej.

(Bernard se sesede v stol, potem še enkrat zavrti telefonsko tajnico. Išče Klarino sporočilo, vrti sporočila sem in tja, ne najde. Spet poskusi. Vrti sporočila sem in tja. Ustavi. Namesto sporočila zaslišimo tiho otroško stokanje, ki počasi narašča v jok. Bernard nenehno vklaplja in izklaplja, enkrat se spet zasliši jok. Izklopi. Odtipka številko.)

Halo? Vrtar/, mislim, Peter/, ja/, Klara, mislim, ja/, je šla? Ja. Na svidenje, hvala.

(Položi slušalko. Obsedi. Še enkrat pritisne gumb telefonske tajnice. Za hip zaslišimo Klarin glas.)

KLARA: Jaz pa sem mislila, da sem jaz, ki/.

(Potem spet otroško hlipanje – jok. Bernard izklopi, vendar jok ne preneha. Bernard si maši ušesa. Hipna zatemnitev.)